

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 13. oktobrī
(OR. en)

13365/22

**Starpiestāžu lieta:
2022/0326(COD)**

**SOC 556
EMPL 388
EDUC 344
JEUN 156
ECOFIN 1022
JAI 1315**

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņemšanas datums: 2022. gada 13. oktobris

Saņēmējs: Padomes Ģenerālsekretariāts

K-jas dok. Nr.: COM(2022) 526 final

Temats: Priekšlikums - EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS par Eiropas Prasmju gadu 2023

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2022) 526 *final*.

Pielikumā: COM(2022) 526 *final*

Briselē, 12.10.2022.
COM(2022) 526 final

2022/0326 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS

par Eiropas Prasmju gadu 2023

(Dokuments attiecas uz EEZ)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

2022. gada 14. septembra **uzrunā par stāvokli Eiropas Savienībā** priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena norādīja, ka “*darbaspēks ar pieprasītām prasmēm*” ir būtisks faktors, kas ir mūsu sociālās tirgus ekonomikas pašreizējās un turpmākās konkurētspējas pamatā. Prasmes nozīmē vairāk darba vietu un labākas darba vietas, jo kvalificēts darbaspēks ir viens no galvenajiem izaugsmes virzītājspēkiem, kas uzlabo visu Eiropas uzņēmumu, it īpaši mazo un vidējo uzņēmumu (MVU), inovācijas spējas un konkurētspēju.

ES darbaspēka nodrošināšana ar vajadzīgajām prasmēm arī dara zaļo un digitālo pārkārtošanos sociāli taisnīgu un godīgu. Tā ļauj cilvēkiem sekmīgi orientēties darba tirgus pārmaiņās un pilnvērtīgi iesaistīties sabiedrībā un demokrātijā, lai neviens netiktu atstāts novārtā, kā noteikts **2020. gada Eiropas Prasmju programmā**¹ un saskaņā ar Eiropas dzīvesveidu². Pamatojoties uz to, **Portu deklarācija**³, par kuru ES valstu un valdību vadītāji vienojās 2021. gada maijā, liecina par stingru apņemšanos veicināt prasmju pilnveidi un pārkvalifikāciju un uzlabot nodarbinātību. Tajā tika atzinīgi novērtēti vērienīgie ES pamatmērķrādītāji, kas noteikti Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānā, proti, mērķis panākt, ka vismaz 60 % pieaugušo katru gadu piedalās apmācībā, un līdz 2030. gadam sasniegt vismaz 78 % nodarbinātības līmeni, kas prasa ievērojamus centienus, lai darba tirgū iesaistītu vairāk sieviešu un jauniešu.

2023. gads, ko priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena uzrunā par stāvokli Eiropas Savienībā pasludināja par **Eiropas Prasmju gadu**, ir unikāla iespēja atbalstīt Eiropas uzņēmumus, kas saskaras ar “*personāla trūkumu*”, it īpaši mazos un vidējos uzņēmumus, “*intensīvāk investējot izglītībā un profesionālajā pilnveidē*”, nodrošinot “*ciešu sadarbību ar uzņēmumiem*”, saskaņojot uzņēmumu vajadzības ar gan mazkvalificētu, gan augsti kvalificētu “*darba meklētāju nākotnes mērķiem un vēlmēm*” un paātrinot un atvieglojot “*arī trešo valstu valstspiederīgo kvalifikāciju atzīšanu*”.

Covid-19 pandēmija un tagad arī Krievijas agresīvais karš pret Ukrainu ir liecinājuši par un ļāvuši vēl skaidrāk ieraudzīt stratēģisko atkarību un darbaspēka neatbilstību tirgum, ko mēs atzīstam Eiropā.

Turklāt zaļā un digitālā pārkārtošanās un citas strukturālas pārmaiņas, piemēram, nepieciešamība palielināt noturību un globalizācija, ietekmē visas profesijas Eiropas darba tirgū, mainot to prasmju klāstu, kas vajadzīgas, lai Eiropas ekonomika varētu attīstīties ilgtspējīgi un konkurētspējīgi. Piemēram, lai izbeigtu atkarību no Krievijas enerģijas importa un sasniegtu vērienīgos ES energoefektivitātes un atjaunīgās enerģijas mērķrādītājus, ir vajadzīga plaša un ātra energoefektivitātes uzlabojumu un ēku renovācijas īstenošana un atjaunīgās enerģijas izmantojuma izvēršana. Tas ir atkarīgs no kvalificēta darbaspēka pieejamības visā ES.

¹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas Prasmju programma ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai” ([COM\(2021\) 274 final](#)).

² 2022. gada stratēģiskās prognozēšanas ziņojumā (COM(2022) 289 final) tika aicināts, piemēram, palielināt izdevumus izglītībai un apmācībai, bet tai pašā laikā tika uzsvērts, ka tas ietver gan mācīšanās prasmes, lai pielāgotos strauji mainīgajai tehnoloģiskajai realitātei un darba tirgum, gan zaļās prasmes un izpratni par klimatu.

³ [Portu deklarācija – Consilium \(europa.eu\)](#).

Taču demogrāfiskās pārmaiņas samazina pieejamo darbaspēku. Lai gan ES vidējais bezdarba līmenis 2022. gada augustā saglabājās stabils, proti, 6 %⁴, 77 % uzņēmumu jau 2019. gadā bija grūtības atrast darbiniekus ar vajadzīgajām prasmēm⁵. Konkrētāk, kvalificēta personāla un pieredzējušu vadītāju nepieejamība ir vissvarīgākā problēma ceturtajai daļai ES mazo un vidējo uzņēmumu, kas veido 99 % no visiem ES uzņēmumiem⁶. Turklāt 2021. gadā 28 profesijās tika konstatēts darbinieku trūkums – papildus IT un drošības speciālistiem, it īpaši kibernetikas ekspertiem, un darba ņēmējiem ar zinātnes, tehnoloģiju, inženierzinātņu un matemātikas jomas pieredzi un zināšanām trūka arī darbinieku veselības aprūpes, viesmīlības, būvniecības, pakalpojumu un citās nozarēs⁷, kas liecina, ka palielinās pieprasījums gan pēc augsti kvalificētiem, gan mazkvalificētiem darba ņēmējiem. Šajā kontekstā tas, vai Eiropas darba tirgus darbība nebūs traucēta, ir atkarīgs no tā, vai būs pieejams darbaspēks ar vajadzīgajām prasmēm, kā arī no tā, vai tiks nodrošināts, ka indivīdu iesaistīšanās prasmju pilnveidē un pārkvalifikācijā atbilst uzņēmumu vajadzībām visā Savienībā.

ES saskaras ar agrāk nepieredzētu sieviešu trūkumu zinātnes, tehnoloģijas, inženierzinātņu un matemātikas (*STEM*) jomas amatos un izglītībā. Sievietes ir 52 % no Eiropas iedzīvotājiem un lielākā daļa augstākās izglītības iestāžu absolventu ES, tomēr tikai divi no katriem pieciem zinātniekiem un inženieriem ir sievietes un tikai 18 % IKT speciālistu ir sievietes⁸. Tajā pašā laikā meitenes skolā aizraujas ar *STEM* jomu un dažās valstīs gūst labākus rezultātus nekā zēni. Šo talantu zuduma fenomenu dēvē par “*leaky pipeline*” (angļu valodā) jeb “cauro cauruli”.

Prasmju trūkuma novēršana var palielināt Eiropas sociālās tirgus ekonomikas inovācijas spēju, produktivitāti un izaugsmi. Tas īpaši attiecas uz digitālajām prasmēm. Piemēram, 70 % uzņēmumu norāda, ka tādu darbinieku trūkums, kuriem ir pienācīgas digitālās prasmes, ir šķērslis ieguldījumiem⁹, savukārt gandrīz pusei ES iedzīvotāju digitālo prasmju nav vai to līmenis ir ļoti zems¹⁰. Atzīstot šo problēmu, paziņojumā “Digitālais kompass līdz 2030. gadam” ir noteikts ES mērķis līdz 2030. gadam panākt, ka 80 % pieaugušo ir vismaz digitālās pamatprasmes un ir nodarbināti 20 miljoni IKT speciālistu¹¹. Konferencē par Eiropas nākotni 32. priekšlikumā tika arī uzsvērtā vajadzība nepieciešamās digitālās prasmes nodrošināt visiem ES pilsoņiem¹².

Darbaspēks ar vajadzīgajām prasmēm ir arī zaļās pārkārtošanās priekšnoteikums, un tiek prognozēts, ka šī pārkārtošanās līdz 2030. gadam ES radīs 2,5 miljonus jaunu darbvieta¹³. Prasmju nozīme tika uzsvērtā arī secinājumos par Eiropas Jaunatnes gadu 2022, kuros bija

⁴ Eurostat, bezdarba līmenis ([une_rt_m](#)).

⁵ Eurofound, 2019. gada Eiropas uzņēmumu apsekojums.

⁶ Eurostat, [Key Figures on European Businesses](#), 2022. gada izdevums, 10. lpp.

⁷ Eiropas Darba iestāde, *Report on labour shortages and surpluses 2021* un ENISA, *Cybersecurity skills development in the EU*, 2020. gada marts. ENISA pētījumos konstatēts, ka kibernetikas jomā trūkst 291 000 speciālistu.

⁸ European Institute for Gender Equality, [Gender equality index 2020: key findings for the EU](#), Publications Office of the European Union, 2021.

⁹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Digitālais kompass līdz 2030. gadam – Eiropas ceļam digitālajā gadu desmitā” ([COM\(2021\) 118 final](#)).

¹⁰ Eiropas Komisija, *Digital Economy and Society Index (DESI)*.

¹¹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Digitālais kompass līdz 2030. gadam – Eiropas ceļam digitālajā gadu desmitā” ([COM\(2021\) 118 final](#)).

¹² Konference par Eiropas nākotni, [Report of the Final outcome](#), 2022. gada maijs.

¹³ Cedefop, *The green employment and skills transformation*, 22. lpp.

norādīts, ka ir steidzami jānodrošina Eiropas jauniešiem prasmes, kas būs nepieciešamas nākotnē.

Ņemot vērā to, ka tikai aptuveni 37 % pieaugušo piedalās apmācībā¹⁴, ir būtiski turpināt ieguldīt prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas iespējās un mudināt visus darbaspējas vecuma pieaugušos tajās piedalīties, lai izmantotu zaļās un digitālās pārkārtošanās sniegtās iespējas.

Jau tā acīmredzamais darbinieku trūkums vēl vairāk saasināsies, jo paredzams, ka Eiropas darbaspējas vecuma iedzīvotāju skaits samazināsies no 64 % 2019. gadā līdz 56 % 2070. gadā¹⁵ un vecumatkarības koeficients palielināsies no 32 2020. gadā līdz 54 2070. gadā¹⁶. Tāpēc ir vajadzīgi papildu centieni, lai ar pārkvalifikācijas un prasmju pilnveides palīdzību iesaistītu darba tirgū vairāk cilvēku, it īpaši sievietes un jauniešus, kuri nemācās, nestrādā un neapgūst arodu. Svarīgi ir arī veicināt vecāka gadagājuma iedzīvotāju digitālās prasmes un nodrošināt viņiem spēju pilnvērtīgi piedalīties sabiedrības dzīvē un piekļūt vitāli svarīgiem pakalpojumiem, kas arvien vairāk pieejami tikai tiešsaistē.

Tomēr ar ES vietējo darbaspēku vien nepietiek un nepietiks, lai apmierinātu pašreizējās un turpmākās darba tirgus prasības. Šajā kontekstā migrantiem jau ir būtiska nozīme Eiropas ekonomikā un sabiedrībā. Pēdējā desmitgadē migrējošie darba ņēmēji¹⁷ ir ieņēmuši ievērojamu daļu jauno darbvieta ES, palīdzot risināt darba tirgus vajadzības. Migrantu uzņemšana ir daļa no plašāka politikas pasākumu kopuma, kura mērķis ir pievērsties gan darbaspēka un prasmju trūkuma esībai, gan tās cēloņiem. Covid-19 pandēmija parādīja, ka veseli 13 % darba ņēmēju, kuri veic būtiskas funkcijas – sākot no ārstiem un beidzot ar medmāsām un autovadītājiem –, ir migranti¹⁸.

Tādējādi ES padarīšana par pievilcīgu izvēli talantiem no visas pasaules tajās profesijās, kurās trūkst darbaspēka, ir priekšnoteikums, lai Savienība saglabātu konkurētspēju pasaules mērogā. Šajā nolūkā trešo valstu valstspiederīgajiem ir jāspēj pilnībā īstenot savu potenciālu un izmantot savu prasmju kopumu Eiropas darba tirgū, kā arī savstarpēji izdevīgā un aprītīgā veidā izmantot mācību un mobilitātes iespējas un gūt labumu no kvalifikāciju atzīšanas. Tas attiecas gan uz nesen ieceļojušiem ārvalstu talantiem, gan uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri jau likumīgi uzturas ES un kuru dalības līmenis darba tirgū parasti atpaliek no ES pilsoņu dalības rādītājiem¹⁹. Tas ietver arī pastāvīgu atbalstu to cilvēku integrācijai darba tirgū, kuri bēg no kara Ukrainā, ja vien viņi ir nolēmuši palikt ES.

Lai veicinātu Eiropas uzņēmumu, jo īpaši MVU, konkurētspēju ar mērķi sociāli taisnīgā, iekļaujošā un godīgā veidā izmantot visu digitālās un zaļās pārkārtošanās potenciālu, **Eiropas Prasmju gadā 2023** tiks turpināta uz pārkvalificēšanu un prasmju pilnveidi vērsta domāšana.

¹⁴ Eurostat, [TRNG_AES_100](#), 2016. gada dati, kas attiecas uz dalību apmācībā pēdējo 12 mēnešu laikā, izņemot apmācību darbavietā.

¹⁵ Eurostat, *Population on 1st January by age, sex and type of projection (proj_19np)*.

¹⁶ Definē kā attiecību starp 65 gadus vecu un vecāku personu skaitu un 15 līdz 64 gadus vecu personu skaitu, kas reizināta ar 100. Sk. Eurostat, [PROJ_19NDBI](#).

¹⁷ ES27 dalībvalstīs dzīvojošo trešo valstu valstspiederīgo īpatsvars 2021. gada 1. janvārī bija 5,3 % no kopējā iedzīvotāju skaita. Tomēr saskaņā ar Eurostat datiem 2020. gadā (pamatojoties uz darbaspēka apsekojuma (LFS) datiem un ISCO-08 klasifikāciju) viņu īpatsvars bija 8,7 % no apkopējiem un palīgiem mājas darbos, 7,2 % no pārtikas produktu sagatavošanas palīgstrādniekiem, 6,9 % no lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības strādniekiem, 6,1 % no celtniecības darbiniekiem un 6,0 % no raktuvju, būvniecības, ražošanas un transporta nozares strādniekiem.

¹⁸ JRC, *Immigrant Key Workers: Their Contribution to Europe's COVID-19 Response*, 2020. gada 23. aprīlis.

¹⁹ Eurostat, *Migration Integration Statistics – labour market indicators* (dati izgūti 2021. gada aprīlī). Piemēram, 2020. gadā 20 līdz 64 gadus vecu cilvēku nodarbinātības līmenis ES bija 61,9 %, ja viņi bija dzimuši ārpus ES, bet 73,5 %, ja viņi bija dzimuši konkrētajā valstī vai citā ES dalībvalstī.

Mērķis ir nodrošināt, ka divējādā pārkārtošanās procesā un ekonomikas atveseļošanā neviens netiek atstāts novārtā, un jo īpaši novērst Savienības darba tirgū vērojamo tāda darbaspēka trūkumu, kas ir labāk kvalificēts un spēj izmantot šā procesa sniegtās iespējas, un to paredzēts panākt šādos veidos:

- 1) veicinot lielākus, lietderīgākus un iekļaujošākus ieguldījumus apmācībā un prasmju pilnveidē, lai pilnībā izmantotu Eiropas pašreizējā un nākotnes darbaspēka potenciālu un palīdzētu cilvēkiem tikt galā ar pāreju no vienas darbavietas uz citu, piedzīvot aktīvas vecumdienas un izmantot jaunās iespējas, ko sniedz pašreizējā ekonomikas pārveide;
- 2) palielinot prasmju atbilstību, cieši sadarbojoties ar sociālajiem partneriem, valsts un privātajiem nodarbinātības dienestiem, uzņēmumiem, izglītības un apmācības sniedzējiem un izstrādājot vienotas pieejas ar visiem valdības atzariem;
- 3) saskaņojot cilvēku mērķus, vēlmes un prasmju kopumu ar darba tirgus iespējām, jo īpaši tām, ko piedāvā zaļā un digitālā pārkārtošanās un galvenās nozares, kurām jāatlabst no pandēmijas. Īpaša uzmanība tiks pievērsta tam, lai darba tirgū iesaistītu vairāk cilvēku, jo īpaši sievietes un jauniešus, sevišķi tos, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (*NEET*);
- 4) stiprinot mācību iespējas un mobilitāti, atvieglojot kvalifikāciju atzīšanu u. c. un tādējādi no trešām valstīm piesaistot cilvēkus ar Savienībai vajadzīgajām prasmēm.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Eiropas sociālo tiesību pīlāra 1. princips pasludina ikvienas personas tiesības uz vispārīgo un profesionālo izglītību un mūžizglītību, kas ļauj indivīdiem pilnā mērā piedalīties sabiedrības dzīvē un veiksmīgi mainīt darbu darba tirgū. 4. princips paredz, ka ikvienam ir tiesības uz savlaicīgu un individuāli pielāgotu palīdzību, lai uzlabotu savas nodarbinātības vai pašnodarbinātības izredzes, arī tiesības saņemt atbalstu apmācībai un pārkvalifikācijai. 5. principā par drošiem un pielāgojamiem darba apstākļiem ir uzsvērts, ka neatkarīgi no nodarbinātības attiecību veida un ilguma darbiniekiem ir tiesības uz taisnīgu un vienādu attieksmi tādos aspektos kā darba apstākļi, sociālās aizsardzības pieejamība un apmācība.

Eiropas iniciatīvām, kas atbalsta šo tiesību īstenošanu, ir sena vēsture. Eiropas Prasmju gadā 2023 turpinās stiprināt vairākas jau iesāktas iniciatīvas, īstenojot sinerģiju starp darbībām un koncentrējoties uz to, lai paātrinātu virzību uz 2030. gada ES mērķrādītājiem nodarbinātības un prasmju jomā.

2020. gada **Eiropas Prasmju programma ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai** ir Komisijas piecu gadu stratēģiskais plāns, kura mērķis ir apmācīt vairāk cilvēku, apmācīt tos biežāk un iemācīt prasmes, kas vajadzīgas darba tirgū. Tajā ir izklāstītas 12 konkrētas darbības, tostarp Padomes ieteikumi par profesionālo izglītību un apmācību, individuālajiem mācību kontiem, mikrodiplomiem mūžizglītībai un nodarbināmībai, pētnieku prasmju pilnveidi un Prasmju paktu. Eiropas Prasmju gadā 2023 to īstenošana tiks veicināta vēl vairāk, nodrošinot, ka tās piepilda visu savu potenciālu. Tas arī palīdzēs īstenot jaunās **Eiropas izglītības programmas pieaugušajiem** prioritāti – ar ilgtspējīgu finansējumu pastiprināt prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas iespēju piedāvājumu un izmantošanu.

Atjauninātajā 2020. gada jaunajā Eiropas industriālajā stratēģijā ir izklāstīts plāns, kā ES rūpniecībai mācīties no Covid-19 pandēmijas, kā stiprināt ekonomikas noturību un kā paātrināt zaļo un digitālo pārkārtošanos. Tas ietver elastīgu uz ekosistēmām balstītu politikas pieeju, kas vērsta uz to, lai labāk savienotu visus vērtības ķēdes vai industriālās ekosistēmas dalībniekus, un cita starpā ietver pārejas ceļus, kuros prasmes ieņem nozīmīgu vietu. Eiropas

Prasmju gads 2023 ļaus labāk sadzirdēt Eiropas uzņēmumu un to darbinieku viedokli industriālajās ekosistēmās, paļaujoties arī uz pastāvošajām sociālā dialoga struktūrām.

Eiropas Komisijas visaptverošā pieeja likumīgai migrācijai un integrācijai ir izklāstīta **jaunajā Migrācijas un patvēruma paktā**. Attiecībā uz likumīgu migrāciju Komisija ierosināja vairākas iniciatīvas, kuru mērķis ir palīdzēt piesaistīt trešo valstu valstspiederīgos, kam ir Eiropas Savienībā nepieciešamās prasmes. Tas ietver **ES talantu fonda un talantu partnerību** ar partnervalstīm izvēšanu. 2023. gadā dalībvalstis arī īstenos **pārstrādāto ES Zilās kartes direktīvu** un būtu jāapspiež **priekšlikumi par Pastāvīgo iedzīvotāju direktīvas un Vienotās atļaujas direktīvas pārskatīšanu**. Turklāt Eiropas Komisija veicinās **papildu ceļus uz ES** cilvēkiem, kam nepieciešama starptautiskā aizsardzība, lai piesaistītu talantīgus bēgļus.

Rīcības plānā par integrāciju un iekļaušanu 2021.–2027. gadam ir atzīts, ka migrantu, kā arī migrantu izcelsmes ES pilsoņu prasmes un talanti bieži vien netiek pietiekami novērtēti vai netiek pietiekami izmantoti, un ierosināti pasākumi, lai labāk izmantotu viņu potenciālu ES darba tirgū. Eiropas Prasmju gads 2023 veicinās šīs jau iesāktās iniciatīvas un papildinās to ietekmi, tostarp, paātrinot un atvieglojot ārpus Savienības piešķirtu kvalifikāciju atzīšanu, ļaujot trešo valstu valstspiederīgajiem pilnībā īstenot savu potenciālu Eiropas darba tirgū.

Pēc uzrunas par stāvokli Eiropas Savienībā 2021. gadā Eiropas Komisija ir īstenojusi strukturētu dialogu ar dalībvalstīm – gan valdībām, gan ieinteresētajām personām –, lai veicinātu ieguldījumus un reformas digitālās izglītības un prasmju politikā, ņemot vērā transversālās problēmas, ko rada digitālā pārkārtošanās, un nepieciešamību paātrināt politikas īstenošanu un rezultātu gūšanu. Eiropas Prasmju gads 2023 varētu balstīties uz strukturētā dialoga procesu, paplašinot tā tvērumu tā, lai tas saskanētu ar iepriekš izklāstītajiem mērķiem.

Eiropas Savienības fondiem un instrumentiem arī būs būtiska nozīme Eiropas Prasmju gada 2023 īstenošanā. Eiropas Sociālais fonds Plus (ESF+), kura budžets 2021.–2027. gada plānošanas periodam pārsniedz 99 miljardus EUR, joprojām ir galvenais instruments ieguldījumiem cilvēkos un darbojas sinerģijā ar citiem fondiem (programmu *InvestEU*, Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu darbu zaudējušiem darba ņēmējiem, Eiropas Reģionālās attīstības fondu (ERAF), Taisnīgas pārkārtošanās fondu (TPF), Eiropas Solidaritātes korpusu, programmām “Digitālā Eiropa”, “Erasmus+”, “Apvārsnis Eiropa”, Vides un klimata pasākumu programmu (*LIFE*), Modernizācijas fondu, tehniskā atbalsta instrumentu (*TSI*), Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu (*NDICI*) un ar reformām un investīcijām, kas saistītas ar prasmēm un iekļautas dalībvalstu nacionālajos plānos saskaņā ar Atveseļošanas un noturības mehānismu (ANM).

Eiropas Prasmju gads 2023 balstīsies arī uz visu to **Savienības aģentūru** darbu, kuras darbojas prasmju un nodarbinātības jomā, vēl vairāk stiprinot to darbības un radot sinerģiju, jo īpaši ar Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centru (*Cedefop*), Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fondu (*Eurofound*), Eiropas Izglītības fondu (*ETF*), Eiropas Darba iestādi (*ELA*), Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūru (*EU-OSHA*) un Eiropas Savienības Kiberdrošības aģentūru (*ENISA*).

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Eiropas Prasmju gads 2023 arī veicinās sinerģiju starp prasmju politiku un ES iniciatīvām apmācības jomā. **Digitālās izglītības rīcības plānā** par prioritāti ir noteikta digitālo prasmju un iemaņu uzlabošana, ieskaitot demokrātijas noturību un medijpratību. **Eiropas izglītības telpa** atbalsta izglītības un apmācības sistēmu turpmāku attīstību dalībvalstīs. Izveidojot diskusiju un apmaiņas telpu, Eiropas Prasmju gads 2023 vēl vairāk nostiprinās saikni starp šīm jomām. Pētnieku pamatprasmju un transversālo prasmju veicināšana ir viens no

galvenajiem **Eiropas Pētniecības telpas** elementiem, un tādējādi tiek reaģēts uz darba tirgus pieprasījumu pēc augsti kvalificētiem talantiem.

Pastiprinātā **Garantija jauniešiem** ir vērsta uz *NEET* integrāciju darba tirgū. Viens no galvenajiem veidiem, kā to veicināt, ir nodrošināt piekļuvi kvalitatīvai izglītībai un apmācībai, lai uzlabotu nodarbināmību atbilstoši darba tirgus vajadzībām.

Sieviešu līdzdalības darba tirgū palielināšanai ir spēcīga un pozitīva ietekme uz ekonomiku, jo īpaši ņemot vērā darbaspēka samazināšanos un prasmju nepietiekamību, kā arī vērienīgo Portu mērķi līdz 2030. gadam panākt 78 % nodarbinātību. **Dzimumu līdztiesības stratēģijas** mērķis ir novērst vīriešu un sieviešu atalgojuma un pensiju atšķirības un dzimumu stereotipus, piemēram, profesijās, kurās tradicionāli dominē vīrieši vai sievietes, piemēram, dabaszinātnēs, tehnoloģijās, inženierzinātnēs un matemātikā vai aprūpes nozarē.

Neraugoties uz invalīdu nodarbinātības pastāvīgo nelielo pieaugumu pēdējos 10 gados, atšķirība starp invalīdu un cilvēku bez invaliditātes nodarbinātību ES joprojām ir aptuveni 24 procentpunkti. **Invalīdu nodarbinātības paketē** ir izklāstīti pasākumi, kuru mērķis ir uzlabot invalīdu nodarbinātību, ļaujot viņiem apgūt prasmes, pārkvalificēties vai pilnveidot prasmes, lai apmierinātu darba tirgus vajadzības, un uzsvērtā nepieciešamība paaugstināt invalīdu nodarbinātību.

Turklāt, tā kā prasmes ir būtiskas un vajadzīgas visās ekonomikas nozarēs, lielākajā daļā ES iniciatīvu ir paredzēti pasākumi, kas ir saistīti tieši ar prasmēm. Prasmju pilnveidošanai ir būtiska nozīme, lai sekmīgi īstenotu vairākas citas Savienības politikas jomas, uz kurām balstīsies Eiropas Prasmju gads 2023. Tās ietver **Eiropas zaļo kursu** ar tādām iniciatīvām kā **pakete “Gatavi mērķrādītājam 55 %”**, **Eiropas Renovācijas vilnis, plāns REPowerEU**, priekšlikums par **Energoefektivitātes direktīvas pārstrādāšanu**, **jaunais Aprites ekonomikas rīcības plāns**, **Nulles piesārņojuma rīcības plāns**, **ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam**, **stratēģija “No lauka līdz galdam”** un **Paziņojums par jaunu pieeju ceļā uz ilgtspējīgu ES zilo ekonomiku**.

Prasmju gads 2023 balstīsies arī uz **jauno Eiropas “Bauhaus”, programmu “Apvārsnis Eiropa”** un tās uzdevumiem, **jauno Eiropas inovācijas programmu**, **Eiropas universitāšu stratēģiju**, **Eiropas Digitālo stratēģiju**, **Eiropas Datu stratēģiju**, **digitālo desmitgadi**, Komisijas priekšlikumu **Eiropas deklarācijai par digitālajām tiesībām un principiem digitālajai desmitgadei**, **ES un ESAO kopīgo finansiālās kompetences sistēmu pieaugušajiem**, **Invalīdu tiesību stratēģiju**, **ES rasisma apkarošanas rīcības plānu**, **ES čigānu līdztiesības, iekļaušanas un līdzdalības stratēģisko satvaru**, **Rīcības plānu par integrāciju un iekļaušanu 2021.–2027. gadam**, **Eiropas Demokrātijas rīcības plānu**, **ilgtermiņa redzējumu par ES lauku apvidiem**, **Paziņojumu par jaunu pieeju ceļā uz ilgtspējīgu ES zilo ekonomiku**, **Eiropas Aprūpes stratēģiju**, **Sociālās ekonomikas rīcības plānu un pārejas ceļu industriālajai ekosistēmai “Tuvuma un sociālā ekonomika”**, **Eiropas Kritiski svarīgo izejvielu aktu un Paziņojumu par noturību kritiski svarīgo izejvielu jomā**, **Kopīgo paziņojumu par aizsardzības investīciju nepietiekamību un turpmāko virzību** un **Kosmosa programmas regulu**. Katra no šīm iniciatīvām un politikas jomām ietver pasākumus, kas var būt saistīti ar prasmju pilnveidi kopumā vai konkrētās grupās, vai attiecas uz konkrētiem prasmju kopumiem.

Turklāt ES aktīvi atbalsta prasmju politiku un ieguldījumus prasmju jomā visā pasaulē. **Stratēģijā “Global Gateway”** un **Rīcības plānā jauniešiem** prioritāte ir piešķirta ieguldījumiem kvalitatīvās izglītības sistēmās partnervalstīs. Eiropas komanda veicina prasmju pilnveidi, piemēram, atbalstot iniciatīvas, kas saistītas ar skolotāju apmācību un profesionālo izglītību un apmācību. Šie ārpolitikas centieni tieši papildina šajā priekšlikumā izklāstītos mērķus.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 149. pantu nodarbinātības jomā Savienības kompetencē ir atbalstīt dalībvalstu darbības, veicināt sadarbību un sniegt salīdzinošu analīzi un padomus, kā arī veicināt inovatīvas pieejas. LESD 149. pantā ir noteikts, ka Savienība var rīkoties, lai *“rosinātu dalībvalstu sadarbību”*, un ka tai jārikojas, lai *“atbalstītu to rīcību nodarbinātības jomā, uzņemoties iniciatīvas, kas vērstas uz informācijas apmaiņas un labākas prakses attīstīšanu, sniedzot salīdzinošu analīzi un padomus, kā arī veicinot jaunas pieejas un izvērtējot pieredzi, jo īpaši izmantojot izmēģinājuma projektus”*.

Šis lēmums palīdzēs sasniegt mērķus, kas noteikti LESD 145. pantā, kurā dalībvalstīm un Savienībai ir prasīts *“izstrādāt koordinētu stratēģiju nodarbinātības jomā, īpaši atbalstot kvalificētu, mācītu un pielāgoties spējīgu darbaspēku, kā arī darba tirgus, kas spētu reaģēt uz pārmaiņām ekonomikā”*.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Šis priekšlikums ir saskaņā ar subsidiaritātes principu, kas paredzēts Līguma par Eiropas Savienību (LES) 5. panta 3. punktā. Priekšlikuma mērķus nevar pietiekami sasniegt ar dalībvalstu rīcību vien. Tas ir tāpēc, ka, rīkojoties valsts mērogā vien, nebūtu iespējams izmantot priekšrocības, ko sniegtu dalībvalstu dalīšanās pieredzē un labā praksē Eiropas mērogā. Savienība tiecas savus mērķus sasniegt ar piemērotiem līdzekļiem, kas ir samērā ar kompetenci, kuru tai piešķir Līgumi. Turklāt informētība un pamanāmība, kas tiktu radīta gan ES teritorijā, gan ārpus tās, nāktu par labu dalībvalstu darbībām.

• Proporcionalitāte

Šis priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu, kas paredzēts LES 5. panta 4. punktā. Ierosinātā rīcība ir vienkārša. Tā balstās uz pastāvošajām programmām un komunikācijas darbību pārvirzīšanu uz Eiropas Prasmju gada 2023 tematiem. Tā neuzliek neproporcionālus pārvaldības ierobežojumus pārvaldes iestādēm, kas priekšlikumu īsteno.

Savienības rīcība atbalstīs un papildinās dalībvalstu pūliņus. Šī rīcība, pirmkārt, uzlabos pašas Savienības instrumentu iedarbīgumu. Otrkārt, tā būs kā virzītājspēks, kas sekmē sinerģiju un sadarbību starp dalībvalstīm, organizācijām un nodibinājumiem un starp privātiem un publiskiem uzņēmumiem.

Savienības rīcība nepārsniegs to, kas ir nepieciešams, lai atrisinātu konstatētās problēmas un sasniegtu iniciatīvas mērķus.

• Juridiskā instrumenta izvēle

Eiropas Parlamenta un Padomes lēmums ir vispiemērotākais instruments, kas nodrošinās likumdevēja pilnīgu iesaisti 2023. gada pasludināšanā par Eiropas Prasmju gadu.

3. RETROSPEKTĪVO IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

• Retrospektīvie izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes

Neattiecas.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Neattiecas.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neattiecas.

- **Ietekmes novērtējums**

Ietekmes novērtējums nav veikts, jo tas nav nepieciešams. Ierosinātās iniciatīvas mērķi atbilst spēkā esošo Savienības politikas virzienu un programmu mērķiem. Eiropas Prasmju gadu 2023 var īstenot pašreizējā budžeta robežās, izmantojot programmas, kurās finansēšanai tiek noteiktas gada vai daudzgadu prioritātes. Ierosinātajai iniciatīvai nebūs arī tādas ievērojamas sociālas, ekonomiskas ietekmes vai ietekmes uz vidi, kādas nav spēkā esošajiem instrumentiem.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Neattiecas.

- **Pamattiesības**

Neattiecas.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikumam nav vajadzīgi papildu budžeta līdzekļi apropriāciju izteiksmē. Visas vajadzības var apmierināt, pārceļot līdzekļus no ESF+ tehniskās palīdzības, tostarp pieņemot darbā dažus pagaidu darbiniekus, lai palīdzētu īstenot komunikācijas kampaņu un pasākumus uz vietas, jau no 2022. gada līdz 2024. gadam. Jau pieņemtie pastāvīgie darbinieki pārraudzīs pagaidu darbiniekus, lai nodrošinātu raitu īstenošanu visu gadu.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Priekšlikumā ir noteikts, ka Komisijai ir pienākums līdz 2024. gada 31. decembrim ziņot par Eiropas Prasmju gada iniciatīvu īstenošanu, rezultātiem un vispārējo novērtējumu.

- **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Neattiecas.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS**par Eiropas Prasmju gadu 2023**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,
 ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 149. pantu,
 ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,
 pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,
 ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu²⁰,
 ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu²¹,
 saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,
 tā kā:

- (1) Prasmīgam darbaspēkam ir izšķirīga nozīme, nodrošinot sociāli taisnīgu un godīgu zaļo un digitālo pārkārtošanos un stiprinot ilgtspējīgu Savienības konkurētspēju un noturību pret nelabvēlīgiem ārējiem satricinājumiem, kā Covid-19 pandēmiju vai Krievijas agresīvā kara pret Ukrainu sekām. Vairāk prasmju un labākas prasmes paver jaunas iespējas un dod cilvēkiem iespēju pilnvērtīgi piedalīties darba tirgū, sabiedrībā un demokrātijā, izmantot zaļās un digitālās pārkārtošanās dotās iespējas un gūt no tām labumu, kā arī izmantot savas tiesības.
- (2) Visā Savienībā uzņēmumi ziņo par grūtībām atrast darbiniekus ar vajadzīgajām prasmēm. 2021. gadā 28 profesijās tika konstatēts darbinieku trūkums – papildus IT un drošības speciālistiem, it īpaši kibernetikas ekspertiem, un darba ņēmējiem ar zinātnes, tehnoloģiju, inženierzinātņu un matemātikas jomas pieredzi un zināšanām trūka arī darbinieku veselības aprūpes, viesu uzņemšanas, būvniecības, pakalpojumu un citās nozarēs²². Kā lielākais sekmīgas digitālās un zaļās pārkārtošanās šķērslis priekšplānā aizvien vairāk izvirzās darba ņēmēju ar vajadzīgajām prasmēm trūkums. Paredzams, ka daudzās dalībvalstīs sabiedrības novecošana nākamajā desmitgadē paātrināsies, jo “bēbīšu buma” kohortas aizies pensijā, pastiprinot nepieciešamību pilnībā izmantot visu darbaspējas vecuma pieaugušo potenciālu, pastāvīgi investējot viņu prasmēs, kā arī iesaistot darba tirgū vairāk cilvēku, konkrētāk, sievietes un jauniešus, it īpaši tos, kuri nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (*NEET*).

²⁰ OV C [...], [...], [...]. lpp.

²¹ OV C [...], [...], [...]. lpp.

²² Eiropas Darba iestāde, *Report on labour shortages and surpluses 2021* un *ENISA, Cybersecurity skills development in the EU*, 2020. gada marts. *ENISA* pētījumos konstatēts, ka kibernetikas jomā trūkst 291 000 speciālistu.

- (3) Arī kvalificēta personāla un pieredzējušu vadītāju nepieejamība joprojām ir vissvarīgākā problēma ceturtajai daļai no 25 miljoniem Savienības mazo un vidējo uzņēmumu (MVU)²³, kas ir Savienības ekonomikas mugurkauls, veido 99 % no visiem uzņēmumiem un nodarbina 83 miljonus cilvēku. Komisijas paziņojumā “MVU stratēģija ilgtspējīgai Eiropai”²⁴ ir atzīta MVU būtiskā nozīme Eiropas konkurētspējai un labklājībai.
- (4) Darbspējas vecuma pieaugušo zemās prasmes joprojām ir būtiska problēma Savienībai un norāda uz lielu neizmantotu potenciālu pilnveidot pieaugušo prasmes un viņus pārkvalificēt, lai palīdzētu mazināt augošo darbaspēka trūkumu tādās nozarēs kā ražošana un pakalpojumi, it īpaši saimnieciskajā darbībā, kas saistīta ar viesu uzņemšanu un datoru un elektronisko iekārtu ražošanu, kā arī aprūpes nozarē²⁵. Tomēr dalība pieaugušo izglītībā Savienībā pēdējos 10 gadus ir stagnējusi, un 21 dalībvalsts nav sasniegusi 2020. gadam noteikto ES līmeņa mērķrādītāju. Daudziem pieaugušajiem, piemēram, personām, kuras ir nodarbinātas nestandarta darba veidos, mazo un vidējo uzņēmumu darbiniekiem, bezdarbniekiem, neaktīvajām personām un mazkvalificētām personām, prasmju pilnveides iespējas ļoti bieži nav pieejamas. Prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas iespēju palielināšana šīm grupām un visiem darbspējas vecuma pieaugušajiem arī palīdz sasniegt ES nodarbinātības mērķrādītāju – 78 % (nodarbinātības līmenis ES 2021. gadā bija 73,1 %²⁶).
- (5) Eiropas sociālo tiesību pīlāra²⁷ 1. princips nosaka, ka ikvienam ir tiesības uz kvalitatīvu un iekļaujošu vispārīgu un profesionālo izglītību un mūžizglītību, lai varētu saglabāt un iegūt prasmes, kas ļauj pilnā mērā piedalīties sabiedrības dzīvē un veiksmīgi mainīt darbu darba tirgū. 4. princips attiecas uz aktīvu atbalstu nodarbinātībai, un tā mērķis ir atbalstīt ikvienas personas tiesības uz laicīgu un individuāli pielāgotu palīdzību, lai uzlabotu savas nodarbinātības vai pašnodarbinātības izredzes, ieskaitot tiesības saņemt atbalstu apmācībai un pārkvalifikācijai. 5. principā par drošiem un pielāgojamiem darba apstākļiem uzsvērts, ka neatkarīgi no nodarbinātības attiecību veida un ilguma darbiniekiem ir tiesības uz taisnīgu un vienādu attieksmi tādos aspektos kā darba apstākļi, sociālās aizsardzības pieejamība un apmācība. Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (“Harta”)²⁸ 14. panta 1. punktā ir noteikts, ka ikvienam ir tiesības uz izglītību, kā arī uz pieeju arodmācībām un tālākizglītībai.
- (6) Eiropas sociālo tiesību pīlāra 3. princips uzsver, ka ikvienam neatkarīgi no dzimuma, rases vai tautības, reliģijas vai ticības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas ir tiesības uz vienādu attieksmi un iespējām, arī nodarbinātībā un izglītībā. Eiropas Prasmju gads būtu jāsteno tā, lai tas būtu iekļaujošs un aktīvi veicinātu līdztiesību visiem. Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānā²⁹ ir norādīts, ka, palielinot to grupu līdzdalību, kuras pašlaik ir nepietiekami pārstāvētas darba tirgū, mēs varam panākt iekļaujošāku nodarbinātības izaugsmi.

²³ Eurostat, *Key Figures on European Businesses*, 2022. gada izdevums, 10. lpp.

²⁴ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “MVU stratēģija ilgtspējīgai un digitālai Eiropai” ([COM\(2020\) 103 final](#)).

²⁵ Eiropas Komisija, *2021 Labour Market and Wage Developments in Europe*, 26. lpp.

²⁶ Eurostat, nodarbinātība (% no iedzīvotājiem vecumā no 20 līdz 64 gadiem) ([LFSI_EMP_A](#)).

²⁷ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas sociālo tiesību pīlāra izveide” ([COM\(2017\) 250 final](#)).

²⁸ Eiropas Savienības Pamattiesību harta (2000/C 364/01).

²⁹ [Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plāns \(europa.eu\)](#).

- (7) Eiropas Prasmju programmā³⁰, kas pieņemta 2020. gada jūlijā, ir aicināts īstenot prasmju revolūciju, lai nodrošinātu mūsu ekonomikas atveseļošanu, stiprinātu Eiropas globālo konkurētspēju un pārvērstu zaļo un digitālo pārkārtošanos par iespējām visiem. Tās mērķis ir veicināt kolektīvu rīcību prasmju jomā, nodrošināt, ka apmācības saturs ir saskaņots ar mainīgajām darba tirgus vajadzībām, un labāk saskaņot apmācības iespējas ar cilvēku mērķiem un vēlmēm, lai mudinātu darbības vecuma iedzīvotājus tās izmantot. Eiropas Parlaments 2021. gada 11. februāra rezolūcijā³¹ atzinīgi novērtēja Eiropas Prasmju programmas mērķus un darbības.
- (8) 2021. gada 25. jūnijā Eiropadome atzinīgi novērtēja Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānā noteiktos ES pamatmērķrādītājus saskaņā ar Portu deklarāciju³², paužot atbalstu vērienīgajam mērķim līdz 2030. gadam nodrošināt, ka nodarbinātības līmenis ir vismaz 78 % un vismaz 60 % pieaugušo katru gadu piedalās apmācībā.
- (9) 2022. gada 14. septembrī Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena uzrunā par stāvokli Eiropas Savienībā³³ paziņoja, ka Eiropas Komisija ierosinās 2023. gadu pasludināt par Eiropas Prasmju gadu. Priekšsēdētāja norādīja uz darbaspēka trūkuma problēmu dažās nozarēs un uzsvēra, cik svarīgi ir ieguldījumi profesionālajā izglītībā un prasmju pilnveidē. Viņa arī uzsvēra, ka vienam no risinājumiem jābūt pareizo prasmju piesaistīšanai Eiropai, ko papildinātu kvalifikāciju, arī trešo valstu valstspiederīgo kvalifikāciju, atzīšanas paātrināšana un atvieglošana. Iedzīvinot Eiropas Prasmju gadu, Komisija cenšas paātrināt un veicināt to daudzo darbību īstenošanu, ko tā jau ir sākusi, lai stiprinātu pārkvalifikāciju un prasmju pilnveidi Savienībā nolūkā novērst darbaspēka trūkumu darba tirgū un atbalstīt ES sociālās tirgus ekonomikas ilgtspējīgu izaugsmi.

2021. gada 15. septembrī Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena uzrunā par stāvokli Eiropas Savienībā paziņoja par strukturēta dialoga sākšanu augstākajā līmenī, lai stiprinātu apņemšanās digitālo prasmju un izglītības jomā. Dalībvalstis šim procesam iecēla valsts koordinatorus. Eiropas Prasmju gads 2023 balstīsies uz strukturētā dialoga procesu, paplašinot tā tvērumu tā, lai tas saskanētu ar šā lēmuma mērķiem.

Prasmju gads seko Eiropas Jaunatnes gadam 2022, kura mērķis bija spēcīnāt, godināt, atbalstīt un iesaistīt jauniešus, arī tos, kuriem ir mazāk iespēju, lai, domājot par pasauli pēc Covid-19 pandēmijas, jauniešus pozitīvi ietekmētu ilgtermiņā. Eiropas Jaunatnes gadā jau tika uzsvērts, ka prasmes ir ļoti svarīgas, lai jaunieši varētu atrast kvalitatīvu darbu.

- (10) Tā kā uzņēmumi un citas ieinteresētās personas vislabāk zina, kādas prasmes ir vajadzīgas to industriālajās ekosistēmās, vienam no risinājumiem ir jābūt to kolektīvās rīcības stiprināšanai prasmju pilnveides jomā. Prasmju pilnveides pakts apvieno uzņēmumus, sociālos partnerus, izglītības un apmācības sniedzējus, valsts nodarbinātības dienestus un citas svarīgas gan privātas, gan publiskas ieinteresētās

³⁰ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas Prasmju programma ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai” ([COM\(2021\) 274 final](#)).

³¹ Eiropas Parlamenta 2021. gada 11. februāra rezolūcija par Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas Prasmju programma ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai” ([2020/2818\(RSP\)](#)).

³² [Eiropadomes secinājumi](#), 2021. gada 24. un 25. jūnijs. Tie papildina 2021. gada 8. maija [Portu deklarāciju](#).

³³ 2022. gada uzruna par stāvokli Savienībā, pieejama tiešsaistē: [Stāvoklis Savienībā \(europa.eu\)](#).

personas prasmju jomā. Līdz šim ir pieteikušās vairāk nekā 700 organizācijas un ir izveidotas 12 liela mēroga partnerības stratēģiskās nozarēs, apņēmoties piedāvāt līdz 6 miljoniem apmācības iespēju. Svarīga ir arī reģionālā dimensija, arī pierobežas reģionos, kur, lai atrastu darbiniekus ar atbilstošām prasmēm, ir vajadzīgi mērķtiecīgi pasākumi, lai atbalstītu efektīvus pārrobežu darba tirgus. Tāpat arī nelabvēlīgā situācijā esoši un attāli reģioni, ieskaitot tālākos reģionus, saskaras ar īpašām problēmām, jo piekļuve darba tirgum un prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas iespējas ir ierobežotas.

- (11) Padomes ieteikumi par individuālajiem mācību kontiem³⁴ un mikrodiplomiem mūžizglītībai un nodarbināmībai³⁵ palīdz cilvēkiem elastīgāk un mērķtiecīgāk atjaunināt vai papildināt savu prasmju kopumu, arī reaģējot uz jaunām vajadzībām pēc prasmēm darba tirgū. Padomes 2021. gada decembra Rezolūcija par jaunu Eiropas izglītības programmu pieaugušajiem 2021.–2030. gadam³⁶ veicina prasmju pilnveidi un pārkvalifikāciju, kas, savukārt, var samazināt prasmju neatbilstību un darbaspēka trūkumu. Konsultācijas par prasmēm un prasmju pašnovērtējuma iespējas ir viens no pasākumiem, kas atbalsta cilvēku prasmju pilnveidi un pārkvalifikāciju.
- (12) Pastiprinātā aktīvā darba tirgus politika, kam pausts atbalsts Komisijas Ieteikumā par iedarbīgu un aktīvu atbalstu nodarbinātībai (*EASE*)³⁷, ir vērsta uz to, lai atbalstītu pāreju uz jaunu darbu laikā, kad notiek atgūšanās no Covid-19 krīzes, un prasmju atbilstības uzlabošanu darba tirgū, saņemot atbalstu no nodarbinātības dienestiem, kuriem ir pietiekamas administratīvās spējas.
- (13) Padomes Ieteikums par profesionālo izglītību un apmācību (PIA)³⁸ atbalsta PIA sistēmu modernizāciju, lai jauniešiem un pieaugušajiem nodrošinātu zināšanas, prasmes un iemaņas, kas viņiem vajadzīgas, lai gūtu panākumus mainīgajā darba tirgū un sabiedrībā, un panāktu atveseļošanu un taisnīgu pārkārtošanos uz zaļo un digitālo ekonomiku demogrāfisko pārmaiņu laikā un visos ekonomikas ciklos. Tas veicina PIA kā inovācijas un izaugsmes virzītājspēku, kas ātri pielāgojas pārmaiņām darba tirgū un nodrošina prasmes profesijām, kurās ir liels pieprasījums.
- (14) Ar zaļo pārkārtošanos saistītās prasmes un darbaspēka kvalifikācijas celšana un pārkvalifikācija būs vajadzīga pārejas uz modernu, resursefektīvu un konkurētspējīgu ekonomiku kontekstā, kas paredzēta Eiropas zaļajā kursā³⁹, kur noteikts ceļš ES pārejai uz klimatneitralitāti līdz 2050. gadam. Komisija paziņojumā “Gatavi mērķrādītājam 55 %”⁴⁰ atzīst, ka zaļo pārkārtošanos būs iespējams īstenot tikai tad, ja Savienībai būs kvalificēts darbaspēks, kas nepieciešams, lai saglabātu konkurētspēju,

³⁴ Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par individuāliem mācību kontiem ([OV C 243, 27.6.2022., 26. lpp.](#)).

³⁵ Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par Eiropas pieeju mikroapliecinājumiem mūžizglītībā un nodarbināmībā ([OV C 243, 27.6.2022., 10. lpp.](#)).

³⁶ Padomes Rezolūcija par jaunu Eiropas izglītības programmu pieaugušajiem 2021.–2030. gadam ([OV C 504, 14.12.2021., 9. lpp.](#)).

³⁷ Komisijas Ieteikums (2021. gada 4. marts) par iedarbīgu un aktīvu atbalstu nodarbinātībai pēc Covid-19 krīzes (*EASE*) ([OV L 80, 8.3.2021., 1. lpp.](#)).

³⁸ Padomes Ieteikums (2020. gada 24. novembris) par profesionālo izglītību un apmācību (PIA) ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai ([OV C 417 2.12.2020., 1. lpp.](#)).

³⁹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas zaļais kurss” ([COM\(2019\) 640 final](#)).

⁴⁰ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Gatavi mērķrādītājam 55 %”: ES 2030. gadam nospraustā klimata mērķrādītāja sasniegšana ceļā uz klimatneitralitāti” ([COM\(2021\) 550 final](#)).

un atsaucas uz Prasmju programmas pamatdarbībām, kurām jānodrošina cilvēkiem prasmes, kas vajadzīgas zaļās un digitālās pārkārtošanās īstenošanai.

- (15) Digitālās desmitgades politikas programmā 2030. gadam⁴¹ ir atkārtoti uzsvērts mērķis līdz 2030. gadam nodrošināt, ka vismaz 80 % ES iedzīvotāju ir vismaz digitālās pamatprasmes, un 2030. gadam ir noteikts mērķrādītājs 20 miljoni nodarbinātu IKT speciālistu, kuru vidū būtu aptuveni vienāds skaits sieviešu un vīriešu, un to paredzēts panākt, cita starpā izveidojot satvaru sadarbībai starp dalībvalstīm un Komisiju. Digitālās desmitgades programmā⁴² ir uzsvērts, ka specializēto izglītības un apmācības programmu darbaspēja nav pietiekama, lai apmācītu papildu IKT ekspertus. Digitālās izglītības rīcības plānā (2021–2027)⁴³ ir uzsvērts, ka būtu jāizmanto tehnoloģiskie līdzekļi, lai uzlabotu mācību iespēju, to vidū prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas, piekļūstamību un elastīgumu.
- (16) Komisijas paziņojumā par atjauninātu industriālo stratēģiju⁴⁴ ir pausts aicinājums izlēmīgi rīkoties, lai mūžizglītība kļūtu par visiem pieejamu realitāti un lai nodrošinātu, ka izglītība un apmācība neatpaliek no situācijas attīstības un palīdz īstenot digitālo un zaļo pārkārtošanos. Tajā uzsvērts, ka prasmīgam darbaspēkam ir būtiska nozīme, lai nodrošinātu sekmīgu pārkārtošanos, atbalstītu Eiropas rūpniecības konkurētspēju, tās digitālo un zaļo pārkārtošanos un kvalitatīvu darba vietu radīšanu. Tajā arī atzīts, cik svarīgas ir spēcīgas partnerības starp ES, dalībvalstīm, sociālajiem partneriem un citām attiecīgām ieinteresētajām personām, kā arī sadarbība starp industriālajām ekosistēmām un to iekšienē. Sociālajai ekonomikai var būt izšķirīga nozīme, jo tā ir svarīgs sociāli taisnīgs un iekļaujošs digitālās un zaļās pārkārtošanās veicinātājs un viens no galvenajiem sociālās inovācijas virzītājspēkiem, arī pārkvalifikācijas un prasmju pilnveides jomā.
- (17) Kvalificētu trešo valstu piederīgo piesaistīšana var palīdzēt Savienībā novērst prasmju un darbaspēka trūkumu. 2021. gada oktobrī stājās spēkā pārskatītā ES Zilās kartes direktīva⁴⁵, kas ir būtisks solis ceļā uz augsti kvalificētu talantu piesaistīšanu darba tirgum. Jaunajā Migrācijas un patvēruma pakta⁴⁶ liels uzsvars likts arī uz darbaspēka migrāciju un trešo valstu piederīgo integrāciju. Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija 2022. gada aprīlī pieņēma Prasmju un talantu paketi⁴⁷, lai stiprinātu tiesisko regulējumu un Savienības rīcību šajā jomā. Priekšlikumi pārstrādāt Pastāvīgo iedzīvotāju direktīvu un Vienotās atļaujas direktīvu ļaus vienkāršot procedūras visu prasmju līmeņu darba ņēmēju uzņemšanai Savienībā. Komisija arī turpinās veidot ES

⁴¹ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumam, ar ko izveido politikas programmu “Digitālās desmitgades ceļš” 2030. gadam ([COM\(2021\) 574 final](#)).

⁴² Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Digitālais kompass līdz 2030. gadam – Eiropas ceļam digitālajā gadu desmitā” ([COM\(2021\) 118 final](#)).

⁴³ [Komisijas paziņojums](#) Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par Digitālās izglītības rīcības plānu (COM(2018) 22 final).

⁴⁴ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “2020. gada Jaunās industriālās stratēģijas atjaunināšana: veidojot spēcīgāku vienoto tirgu Eiropas atveseļošanai” ([COM\(2021\) 350 final](#)).

⁴⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2021/1883 (2021. gada 20. oktobris) par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem augsti kvalificētas nodarbinātības nolūkā un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 2009/50/EK ([OV L 382, 28.10.2021., 1. lpp.](#)).

⁴⁶ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par jaunu Migrācijas un patvēruma paktu ([COM\(2020\) 609 final](#)).

⁴⁷ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Prasmju un talantu piesaistīšana ES” ([COM\(2022\) 657 final](#)).

talantu fondu, lai atvieglotu darba piemeklēšanu trešo valstu piederīgajiem. Komisija arī strādā, lai sāktu īpaši pielāgotas talantu partnerības ar konkrētām galvenajām partnervalstīm ar mērķi veicināt starptautisko darbaspēka mobilitāti un talantu attīstību savstarpēji izdevīgā un apritīgā veidā. Turklāt Savienība joprojām ir lielākā ieguldītāja globālajā finansējumā izglītībai, īpaši pievērsoties skolotāju apmācībai, meiteņu izglītībai un profesionālajai izglītībai un apmācībai. Šis darbs, kas tiek veikts stratēģijas “Global Gateway”⁴⁸ ietvaros, papildina šā priekšlikuma mērķus.

- (18) Uzticēšanās Eiropā vai ārpus tās iegūtai kvalifikācijai un tās pārredzamība ir būtiska, lai atvieglotu tās atzīšanu. ES pārredzamības instrumenti (Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūra, *Europass*, *ESCO*, ES prasmju profila noteikšanas rīks, kas paredzēts trešo valstu piederīgajiem, Eiropas digitālie apliecinājuma dokumenti mācībām) ir sākumpunkts, kas palīdz palielināt kvalifikācijas pārredzamību un salīdzināmību. Lai darba tirgi labi darbotos, ir jāsaprot un jānovērtē prasmes neatkarīgi no tā, vai tās iegūtas formālā, neformālā vai ikdienējā vidē. Šajā kontekstā būtiski soļi ir prasmju apzināšana un dokumentēšana, kā arī norādījumi, kā padarīt prasmes pamanāmas.
- (19) Kopumā publiskie un privātie ieguldījumi prasmju pilnveidē un pārkvalifikācijā ir nepietiekami. Lielāko daļu ar darbu saistīto apmācību Savienībā finansē darba devēji. Tomēr daudzi uzņēmumi, it īpaši MVU, nenodrošina un nefinansē saviem darbiniekiem apmācību, un nestandarta darba attiecībās nodarbinātām personām ir mazāka piekļuve darba devēja apmaksātai apmācībai vai piekļuves nav vispār. Šāda nevienlīdzība negatīvi ietekmē personu labklājību un veselību, samazina ekonomikas konkurētspēju, tās dēļ netiek izmantotas iespējas un rodas šķēršļi inovācijai, kā arī briesmas pārejā uz ilgtspējīgāku saimniecisko darbību cilvēkus pamest novārtā. Ir vajadzīgs veicinošs satvars, kas atraisītu un stimulētu darba devēju finansiālos ieguldījumus prasmēs un nodrošinātu prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas ekonomiskās vērtības pamanāmību.
- (20) Agrāk Savienībā ievērojami palielinājās publiskie ieguldījumi sākotnējā izglītībā un apmācībā. Taču ieguldījumi, kuru mērķis ir atbalstīt prasmju nepārtrauktu pilnveidi visā darba mūžā, līdz šim nav pieauguši tikpat daudz⁴⁹. Padomes 2020. gada 8. jūnija secinājumos⁵⁰ dalībvalstis ir aicinātas “izpētīt modeļus, ko varētu izmantot individuālā līmenī mūžizglītības un prasmju pilnveides publiskai un privātai finansēšanai”, un Komisija ir aicināta atbalstīt šos dalībvalstu centienus.
- (21) Pārkvalifikācijai un prasmju pilnveidei ir pieejams ievērojams ES finansējuma atbalsts, piemēram, no Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+), Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM)⁵¹, Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Taisnīgas pārkārtošanās fonda (TPF), programmas *InvestEU*, programmām “Digitālā Eiropa”, “Erasmus+”, “Apvārsnis Eiropa”, Vides un klimata pasākumu programmas (*LIFE*), Modernizācijas fonda un Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumenta (*NDICI*). ESF+ joprojām ir galvenais ES finansēšanas instruments, ar ko iegulda darbaspēka prasmju vairošanā un uzlabošanā, it īpaši,

⁴⁸ Kopīgs paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, Reģionu komitejai un Eiropas Investīciju bankai “Global Gateway” (JOIN(2021) 30 final).

⁴⁹ Sk., piemēram, augstākās izglītības ieguves līmeņa pieaugumu, kas aplūkots [2021. gada izglītības un apmācības pārskatā](#).

⁵⁰ [Padomes secinājumi \(2020. gada 8. jūnijs\)](#) “Pārkvalifikācija un kvalifikācijas celšana kā pamats ilgtspējas un nodarbināmības palielināšanai saistībā ar atbalstu ekonomikas atveseļošanai un sociālajai kohēzijai”.

⁵¹ Izveidots ar 2021. gada 12. februāra [Regulu \(ES\) 2021/241](#).

atbalstot iestādes un dienestus vajadzīgo prasmju un problēmu novērtēšanā un prognozēšanā un atbalstot publiskā un privātā sektora piedāvātās pārkvalifikācijas un prasmju pilnveides iespējas darba ņēmējiem. Dalībvalstu atvēršanas un noturības plānos iekļautajām reformām un investīcijām ir spēcīga prasmju dimensija, kas bieži ir saistīta ar aktīvu darba tirgus politiku, it īpaši atbalstu jauniešu nodarbinātībai. Komisijas un Padomes līdz šim apstiprinātajos valstu atvēršanas un noturības plānos aptuveni 20 % no sociālajiem izdevumiem ir paredzēti “nodarbinātībai un prasmēm”⁵². *REACT-EU* bija pirmais *NextGenerationEU* instruments, ar ko veica maksājumus dalībvalstu atvēršanas vajadzībām. Tas palīdzēja radīt darba vietas un ieguldīt prasmēs reģionos, kam tas bija nepieciešams visvairāk. Darba ņēmēji, kuri zaudē darbu liela mēroga pārstrukturēšanas pasākumu dēļ, var arī saņemt atbalstu no Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda darbu zaudējušiem darba ņēmējiem (EGF), lai atrastu jaunu darbu, piemēram, izmantojot tālākizglītību un tālākapmācību, kā arī pielāgotu karjeras konsultēšanu un padomus.

- (22) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/1056, ar ko izveido Taisnīgas pārkārtošanās fondu⁵³, ir atzīts, ka darba ņēmēju un darba meklētāju prasmju pilnveide un pārkvalifikācija ir instruments, kas nepieciešams, lai nodrošinātu taisnīgu un iekļaujošu zaļo pārkārtošanos un mazinātu negatīvās sekas. Padomes Ieteikumā par to, kā nodrošināt taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitralitāti⁵⁴, ir izklāstīti konkrēti norādījumi, kuru mērķis ir palīdzēt dalībvalstīm izstrādāt un īstenot politikas paketes par attiecīgajiem nodarbinātības un sociālajiem aspektiem, ieskaitot prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas politiku. Turklāt Padomes Ieteikums par mācīšanos zaļās pārkārtošanās un ilgtspējīgas attīstības veicināšanai⁵⁵ veicina politiku un programmas, kuru mērķis ir nodrošināt, ka visu vecumu izglītojamie iegūst zināšanas un prasmes, kas viņiem ļauj gūt labumu no mainīgā darba tirgus, dzīvot ilgtspējīgi un rīkoties ilgtspējīgas nākotnes labā.
- (23) Programma *InvestEU* savā Sociālo investīciju un prasmju logā atbalsta prasmju pieprasījumu un piedāvājumu, uzlabojot galasaņēmēju prasmju kopumus un prasmju izmantošanu un veicinot prasmju investīciju tirgus. *InvestEU* atbalsta arī vispārīgas investīcijas izglītībā, apmācībā un tām radniecīgos pakalpojumos. Turklāt *InvestEU* taisnīgas pārkārtošanās shēma atbalsta investīcijas – arī tās, kuru mērķis ir veicināt darba ņēmēju prasmju pilnveidi un pārkvalifikāciju, – reģionos, kuros ir apstiprināts taisnīgas pārkārtošanās plāns saskaņā ar Regulu (ES) 2021/1056, un projektus, kas dod labumu šiem reģioniem, ar nosacījumu, ka tiem ir būtiska nozīme attiecīgo teritoriju pārkārtošanās īstenošanā.
- (24) Īpaši pielāgotas speciālās zināšanas, ko sniedz ar Komisijas tehniskā atbalsta instrumentu (TSI), var palīdzēt dalībvalstīm veikt reformas, kas saistītas ar valsts vai reģionālām prasmju stratēģijām, ar ES pagaidu finansējumu panākot ilglaicīgus pieejamo pārkvalifikācijas un prasmju pilnveides iespēju uzlabojumus. Šo procesu var sekmēt arī Komisijas veicināta savstarpēja mācīšanās.

⁵² Sociālās kategorijas definē un piemēro, pamatojoties uz metodiku, kuru Komisija, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un dalībvalstīm, ir pieņēmusi [Deleģētajā regulā \(ES\) 2021/2105](#). Līdz 2022. gada 3. oktobrim Komisija un Padome bija apstiprinājušas 25 atvēršanas un noturības plānus.

⁵³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1056 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko izveido Taisnīgas pārkārtošanās fondu, PE/5/2021/REV/1 ([OV L 231, 30.6.2021., 1. lpp.](#)).

⁵⁴ Padomes Ieteikums par to, kā nodrošināt taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitralitāti ([OV C 243, 27.6.2022., 35. lpp.](#)).

⁵⁵ Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par mācīšanos zaļās pārkārtošanās un ilgtspējīgas attīstības sekmēšanai, [OV C 243, 27.6.2022., 1. lpp.](#)

- (25) Eiropas Invalīdu tiesību stratēģijas 2021.–2030. gadam⁵⁶ mērķis ir nodrošināt, ka šīs personas var iesaistīties sabiedrībā pilnvērtīgi – tikpat lielā mērā kā citi cilvēki Savienībā un ārpus tās. Stratēģijā Eiropas Komisija apņemas nodrošināt, ka invalīdi var piedalīties apmācībā un apgūt jaunas prasmes, kas ir būtisks priekšnoteikums nodarbinātībai un neatkarībai.
- (26) Savienības līmenī šā lēmuma īstenošanai nepieciešamais finanšu piešķirums tiktu noteikts finansējošo programmu budžetā saskaņā ar daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam un 2021.–2027. gadam. Neskarot budžeta lēmējinstiūcijas pilnvaras, mērķim jābūt nodrošināt šā lēmuma īstenošanai vismaz 9,3 miljonu EUR finansējumu pamatdarbības izdevumiem.
- (27) Ņemot vērā, ka šā lēmuma mērķus nevar pietiekami labi sasniegt dalībvalstīs, bet ierosinātās rīcības mēroga un iedarbības dēļ tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar LES 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā lēmumā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (28) Lai nodrošinātu Eiropas Prasmju gada ātru īstenošanu, šim lēmumam jāstājas spēkā steidzami – nākamajā dienā pēc publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO LĒMUMU.

1. pants.
Priekšmets

2023. gads tiek pasludināts par Eiropas Prasmju gadu 2023 (turpmāk “Eiropas gads”).

2. pants.
Mērķi

Saskaņā ar Eiropas sociālo tiesību pīlāra 1., 4. un 5. principu, kas palīdz sasniegt mērķus, kuri noteikti 2020. gada Eiropas Prasmju programmā, un ES pamatmērķrādītājus, kas noteikti Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānā, Eiropas gada vispārējais mērķis ir vēl vairāk uzmanības centrā likt pārkvalifikāciju un prasmju pilnveidi, tādējādi palielinot Eiropas uzņēmumu, it īpaši mazo un vidējo uzņēmumu, konkurētspēju, sociāli taisnīgā, iekļaujošā un godīgā veidā izmantojot visu digitālās un zaļās pārkārtošanās potenciālu. Konkrētāk, Eiropas gada pasākumi veicinās prasmju politiku un ieguldījumus, lai nodrošinātu, ka divējādās pārkārtošanās procesā un ekonomikas atveseļošanā neviens netiek atstāts novārtā, un, galvenais, novērstu Savienības darba tirgū vērojamo tāda darbaspēka trūkumu, kas ir labāk kvalificēts un spēj izmantot šā procesa sniegtās iespējas:

- 1) veicinot lielākus, lietderīgākus un iekļaujošākus ieguldījumus apmācībā un prasmju pilnveidē, lai pilnībā izmantotu Eiropas pašreizējā un nākotnes darbaspēka potenciālu un palīdzētu cilvēkiem mainīt darbu, būt aktīviem vecumdienās un izmantot jaunās iespējas, ko dod pašreizējā ekonomikas pārveide;
- 2) palielinot prasmju atbilstību, cieši sadarbojoties ar sociālajiem partneriem, valsts un privātajiem nodarbinātības dienestiem, uzņēmumiem, izglītības un apmācības sniedzējiem un izstrādājot vienotas pieejas ar visiem pārvaldes atzariem;

⁵⁶ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Savienība, kurā valda līdztiesība: personu ar invaliditāti tiesību stratēģija 2021.–2030. gadam” ([COM\(2021\) 101 final](#)).

- 3) saskaņojot cilvēku mērķus, vēlmes un prasmju kopumu ar darba tirgus iespējām, īpaši tām, ko piedāvā zaļā un digitālā pārkārtošanās un galvenās nozares, kurām jāatlabst no pandēmijas. Īpaša uzmanība tiks pievērsta tam, lai darba tirgū iesaistītu vairāk cilvēku, it īpaši sievietes un jauniešus, sevišķi tos, kuri nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (*NEET*);
- 4) stiprinot mācību iespējas un mobilitāti, atvieglot kvalifikāciju atzīšanu u. c. un tādejādi no trešām valstīm piesaistot cilvēkus ar Savienībai vajadzīgajām prasmēm.

3. pants.

Pasākumu veids

1. Pasākumi, kas jāīsteno 2. pantā izklāstīto mērķu sasniegšanai, ietver šādas ar Eiropas gada mērķiem saistītas darbības, kas tiek īstenotas Eiropas, valstu, reģionu vai vietējā līmenī un attiecīgā gadījumā sadarbībā ar trešām valstīm:
  - (a) īstenot konferences, forumu diskusijas un citus pasākumus, kas veicina diskusiju par prasmju politikas nozīmi un ieguldījumu konkurētspējīgas, ilgtspējīgas un taisnīgas ekonomiskās izaugsmes panākšanā, ņemot vērā demogrāfiskās pārmaiņas, un attiecīgu ieinteresēto personu mobilizēšanā ar mērķi nodrošināt, ka praksē tiešām var piekļūt apmācībai;
  - (b) īstenot darba grupas, tehniskas sanāksmes un pasākumus, kas veicina diskusiju un savstarpēju mācīšanos par darbībām un pieejām, ko var veikt publiskā, privātā un trešā sektora ieinteresētās personas, cita starpā – sagatavot, publicēt un izplatīt labas prakses piemērus, vadlīnijas un citus no šiem pasākumiem izrietošus pavaddokumentus;
  - (c) īstenot iniciatīvas, kuras vērstas citu starpā uz privātpersonām, uzņēmumiem, tirdzniecības un rūpniecības kamerām, sociālajiem partneriem, publiskajām iestādēm, izglītības un apmācības sniedzējiem un kuru mērķis ir veicināt prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas iespēju nodrošināšanu, finansēšanu un izmantošanu;
  - (d) īstenot informācijas, komunikācijas un izpratnes veicināšanas kampaņas, kas attiecas uz ES iniciatīvām prasmju pilnveidei un pārkvalifikācijai un veicina to īstenošanu un nodrošināšanu uz vietas, kā arī to izmantošanu potenciālo saņēmēju vidū;
  - (e) pastiprināt dialogu pastāvošajās ieinteresēto personu grupās un tīklos, arī izmantojot jau izveidotas tiešsaistes platformas;
  - (f) ieviest un vajadzības gadījumā tālāk attīstīt prasmju nepieciešamības izpētes rīkus, vienlaikus popularizējot un izvēršot to izmantošanu pašreizējo un turpmāko vajadzību pēc prasmēm apzināšanā, jo īpaši tādu prasmju apzināšanā, kas saistītas ar zaļo un digitālo pārkārtošanos, galvenajām nozarēm, kurām jāatgūstas no pandēmijas, enerģētikas krīzes un ietekmes, ko radījis Krievijas agresīvais karš Ukrainā;
  - (g) veicināt rīkus un instrumentus, kas palielina kvalifikācijas, arī ārpus Savienības piešķirtas, pārredzamību;
  - (h) veicināt programmas, finansēšanas iespējas, projektus, darbības un tīklus, kas attiecas uz publiskām, privātām un nevalstiskām ieinteresētajām personām, kuras ir iesaistītas prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas iespēju un profesionālās apmācības izstrādē, izplatīšanā un īstenošanā.

2. Komisija var noteikt citas darbības, kas varētu veicināt Eiropas gada mērķu sasniegšanu, un ļaut izmantot atsauces uz Eiropas gadu šo darbību popularizēšanā, ciktāl tās veicina minēto mērķu sasniegšanu. Arī citas Savienības iestādes un dalībvalstis var noteikt šādas citas darbības un ieteikt tās Komisijai.

4. pants

Koordinēšana valsts līmenī

Par dalības Eiropas gadā organizēšanu valsts un reģionu līmenī atbild dalībvalstis. Šajā nolūkā katra dalībvalsts ieceļ valsts koordinatoru, kas var pārstāvēt visus pārvaldes atzarus kopumā. Valstu koordinatori nodrošina attiecīgo darbību koordinēšanu valstu un reģionu līmenī.

5. pants.

Koordinēšana Savienības līmenī

1. Koordinējot Eiropas gadu Savienības līmenī, izmanto transversālu pieeju, lai izveidotu sinerģiju starp dažādajām Savienības programmām un iniciatīvām prasmju jomā.
2. Komisija Eiropas gada īstenošanā paļaujas uz attiecīgo Savienības aģentūru speciālajām zināšanām un palīdzību.
3. Komisija rīko valstu koordinatoru sanāksmes, lai koordinētu 3. pantā minētās darbības. Šīs sanāksmes arī dod iespēju apmainīties ar informāciju par Eiropas gada īstenošanu valstu un Savienības līmenī. Eiropas Parlamenta un attiecīgo Savienības aģentūru pārstāvji minētajās sanāksmēs var piedalīties kā novērotāji.
4. Komisija sadarbojas ar sociālajiem partneriem, darba tirgus struktūrām un prasmju jomā darbojošos organizāciju un struktūru pārstāvjiem, lai palīdzētu Eiropas gadu īstenot Savienības līmenī.

6. pants.

Sadarbība pasaules līmenī

Eiropas gada vajadzībām Komisija, ja nepieciešams, sadarbojas ar trešām valstīm un kompetentām starptautiskām organizācijām, īpaši ar ESAO, UNESCO un SDO, vienlaikus nodrošinot Savienības dalības pamanāmību.

7. pants.

Pārraudzība un izvērtēšana

Līdz 2024. gada 31. decembrim Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai ziņojumu par šajā lēmumā paredzēto iniciatīvu īstenošanu, rezultātiem un vispārējo novērtējumu.

8. pants.
Stāšanās spēkā

Šis lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

1.2. Attiecīgā politikas joma

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

1.4. Mērķi

1.4.1. Vispārīgie mērķi

1.4.2. Konkrētie mērķi

1.4.3. Paredzamie rezultāti un ietekme

1.4.4. Snieguma rādītāji

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēršanas grafiks

1.5.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.

1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

1.5.4. Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

1.7. Paredzētie pārvaldības veidi

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums

2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu

2.2.3. Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām

3.2.2. Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām

3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

3.2.5. Trešo personu iemaksas

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Eiropas Prasmju gads 2023

1.2. Attiecīgā politikas joma

Politikas joma: nodarbinātība un prasmes

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

jaunu darbību

jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu / sagatavošanas darbību⁵⁷

esošas darbības pagarināšanu

vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu/jaunu darbību

1.4. Mērķi

1.4.1. Vispārīgie mērķi

Eiropas Prasmju gada 2023 vispārīgais mērķis ir vēl vairāk likt uzmanības centrā pārkvalifikāciju un prasmju pilnveidi, nodrošinot, ka divējādā pārkārtošanās procesā neviens netiek atstāts novārtā, un jo īpaši novēršot ES darba tirgū vērojamo tāda darbaspēka trūkumu, kas ir labāk kvalificēts un spēj izmantot šā procesa sniegtās iespējas, tādējādi palielinot Eiropas uzņēmumu, jo īpaši mazo un vidējo uzņēmumu, konkurētspēju, sociāli taisnīgā, iekļaujošā un godīgā veidā pilnībā izmantojot digitālās un zaļās pārkārtošanās potenciālu.

1.4.2. Konkrētie mērķi

Eiropas Prasmju gadam 2023 ir četri konkrēti mērķi:

1) veicināt lielākus, lietderīgākus un iekļaujošākus ieguldījumus apmācībā un prasmju pilnveidē, lai pilnībā izmantotu Eiropas pašreizējā un topošā darbaspēka potenciālu un palīdzētu cilvēkiem mainīt darbu, aktīvi pavadīt vecumdienas un izmantot jaunās iespējas, ko sniedz norisošā ekonomikas pārveide;

2) palielināt prasmju atbilstību, cieši sadarbojoties ar sociālajiem partneriem, valsts un privātajiem nodarbinātības dienestiem, uzņēmumiem, izglītības un apmācības sniedzējiem un izstrādājot vienotas pieejas ar visiem pārvaldes atzariem;

3) saskaņot cilvēku mērķus, vēlmes un prasmju kopumu ar darba tirgus iespējām, it īpaši tām, ko piedāvā zaļā un digitālā pārkārtošanās un galvenās nozares, kurām jāatlabst no pandēmijas. Īpaša uzmanība tiks pievērsta tam, lai darba tirgū iesaistītu vairāk cilvēku, it īpaši sievietes un jauniešus, sevišķi tos, kuri nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (*NEET*);

⁵⁷

Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

4) stiprināt mācību iespējas un mobilitāti, atvieglojot kvalifikāciju atzišanu u. c. un tādējādi no trešām valstīm piesaistot cilvēkus ar Savienībai vajadzīgajām prasmēm.

1.4.3. Paredzamie rezultāti un ietekme

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem / mērķgrupām.

Paredzams, ka Eiropas Prasmju gadam 2023 būs pozitīva ietekme individuālā, valdības un sabiedrības līmenī. Paredzēto pasākumu veidu (pasākumi, informācijas, komunikācijas un izpratnes veicināšanas kampaņas, pastiprināts dialogs, rīku popularizēšana un izstrāde) rezultāts būs:

lielāks skaits un labāk mērķēti ieguldījumi darba tirgum noderīgās pārkvalifikācijas un prasmju pilnveides iespējās, kas dod labumu darba ņēmējiem un darba devējiem, novēršot esošo darbaspēka trūkumu un veicinot nodarbinātību un sociālo iekļaušanu;

- pastiprināta informācijas apmaiņa, savstarpēja mācīšanās un spēcīgāka sadarbība, kas dod labumu publisku un privātu organizāciju un sociālo partneru darbam pasaules, Eiropas, valsts, reģiona un vietējā līmenī.

1.4.4. Snieguma rādītāji

Norādīt, pēc kādiem rādītājiem seko līdzī progresam un sasniegumiem.

Rezultātu rādītāji:

- organizēto pasākumu skaits,
- informācijas kampaņas iznākumu skaits.

Līdz 2024. gada 31. decembrim Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai ziņojumu par šajā lēmumā paredzēto iniciatīvu īstenošanu, rezultātiem un vispārējo novērtējumu.

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, ieskaitot detalizētu iniciatīvas izvēršanas grafiku

Īstermiņā: pastiprināta sadarbība un lielāka informētība par prasmju politiku un instrumentiem publiskā un privātā sektora dalībnieku vidū. Īstermiņa prasības tiks izpildītas Eiropas Prasmju gadā 2023, īstenojot paredzēto veidu pasākumus.

Ilgtermiņā: veicināt lielākas prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas iespējas, tādējādi palīdzot risināt darbaspēka trūkuma problēmu ES.

1.5.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.

Savienības iesaistīšanās pievienoto vērtību rada:

- lielāks Savienības instrumentu iedarbīgums, jo tiek vairota informētība par prasmju politiku un tās pamanāmība,
- tas, ka valsts līmeņa darbības tiek papildinātas ar Eiropas dimensiju, kas ļauj apmainīties ar pieredzi un labu praksi starp dalībvalstīm, sociālajiem partneriem un

citām ieinteresētajām personām, privātiem un publiskiem uzņēmumiem gan ES, gan ārpus tās. Turklāt informētība un pamanāmība, kas tiktu radīta gan ES teritorijā, gan ārpus tās, nāktu par labu dalībvalstu darbībām.

1.5.3. *Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas*

Pēdējo 10 gadu laikā rīkote Eiropas gadi ir pierādījuši savu vērtību kā iedarbīgi izpratnes vairošanas instrumenti, kas ietekmējuši gan sabiedrību kopumā, gan viedokļu izplatītājus un radījuši sinerģiju starp dažādām intervences jomām Savienības un dalībvalstu līmenī.

1.5.4. *Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem*

Eiropas Prasmju gads 2023 veicinās sinerģiju starp prasmju politiku un citām attiecīgām Savienības politikas jomām. Eiropas Prasmju gads 2023 balstīsies uz pastāvošajām attiecīgajām Savienības iniciatīvām, jo prasmju pilnveide ir būtiska un vajadzīga visās ekonomikas nozarēs.

Konkrētāk, Eiropas Prasmju gads 2023 balstīsies uz Eiropas Prasmju programmu, Digitālās izglītības rīcības plānu, Eiropas izglītības telpu, Eiropas Pētniecības telpu, Eiropas zaļo kursu, tostarp paketi “Gatavi mērķrādītājam 55 %”, Eiropas Renovācijas vilni, plānu *REPowerEU*, jauno Aprites ekonomikas rīcības plānu, Nulles piesārņojuma rīcības plānu un ES Biodaudzveidības stratēģiju 2030. gadam, stratēģiju “No lauka līdz galdam” un Paziņojumu par jaunu pieeju ceļā uz ilgtspējīgu ES zilo ekonomiku. Tas balstīsies arī uz jauno Eiropas “Bauhaus”, programmu “Apvārsnis Eiropa” un tās uzdevumiem, jauno Eiropas inovācijas programmu, Eiropas universitāšu stratēģiju, Komisijas priekšlikumu Eiropas deklarācijai par digitālajām tiesībām un principiem digitālajai desmitgadei, Eiropas Digitālo stratēģiju, Eiropas Datu stratēģiju, digitālo desmitgadi, pastiprināto Garantiju jauniešiem, Personu ar invaliditāti tiesību stratēģiju, ES un ESAO kopīgo finanšu kompetences sistēmu pieaugušajiem, ES rasisma apkarošanas rīcības plānu, ES čigānu līdztiesības, iekļaušanas un līdzdalības stratēģisko satvaru, Rīcības plānu par integrāciju un iekļaušanu 2021.–2027. gadam, Dzimumu līdztiesības stratēģiju, Eiropas Demokrātijas rīcības plānu, ilgtermiņa redzējumu par ES lauku apvidiem, Paziņojumu par jaunu pieeju ceļā uz ilgtspējīgu ES zilo ekonomiku, Eiropas Aprūpes stratēģiju, Sociālās ekonomikas rīcības plānu un pārejas ceļu industriālajai ekosistēmai “Tuvuma un sociālā ekonomika”, Kopīgo paziņojumu par aizsardzības investīciju nepietiekamību un turpmāko virzību un Kosmosa programmas regulu, stratēģiju “Global Gateway” un Rīcības plānu jauniešiem. Katra no šīm iniciatīvām un politikas jomām ietver pasākumus, kas var būt saistīti ar prasmju pilnveidi kopumā vai konkrētās grupās, vai attiecas uz konkrētiem prasmju kopumiem.

1.5.5. *Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums*

Tika paredzēti divi risinājumi: pieprasīt papildu apropriācijas vai censties finansēt Eiropas Prasmju gadu, veicot pārdali.

Ņemot vērā to, ka apropriāciju vajadzības ir sadalītas pa trim gadiem (2022.–2024. gads), bija iespējams apmierināt visas apropriāciju vajadzības – gan darbības, gan administratīvās –, veicot iekšēju pārdali, balstoties uz ESF+ tehnisko palīdzību.

Taču tika uzskatīts, ka vajadzības pēc personāla nevarēs apmierināt tikai ar pārdali vien. Tāpēc pastāvīgie darbinieki darbību laikā tiks papildināti ar pagaidu

darbiniekiem. Izmaksas, kas saistītas ar pagaidu darbiniekiem, var finansēt arī ar
apropriāciju pārdali.

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

X Ierobežots ilgums

- X Spēkā no lēmuma pieņemšanas līdz 31.12.2024.
- X Finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām – no 2022. līdz 2024. gadam, uz maksājumu apropriācijām – no 2022. līdz 2026. gadam.

Beztermiņa

- Īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG. līdz GGGG. gadam,
- pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Paredzētie pārvaldības veidi⁵⁸

X Komisijas īstenota tieša pārvaldība:

- X ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās;
- ko veic izpildaģentūras.

Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

Netieša pārvaldība, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

- trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām;
- starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);
- EIB un Eiropas Investīciju fondam;
- Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;
- publisko tiesību subjektiem;
- privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, tādā mērā, kādā tiem ir pienācīgas finanšu garantijas;
- dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un ir pienācīgas finanšu garantijas;
- personām, kurām, ievērojot Līguma par Eiropas Savienību V sadaļu, uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā.
- *Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, sniedziet papildu informāciju iedaļā "Piezīmes".*

Piezīmes

---

⁵⁸ Sīkāku informāciju par pārvaldības veidiem un atsauces uz Finanšu regulu sk. *BudgWeb* tīmekļa vietnē: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt biežumu un nosacījumus.

Eiropas gada darba programma

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums

Tieša pārvaldība saskaņā ar Finanšu regulas 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu ir vēlamais veids, jo darbības īsteno Eiropas Komisija, konkrētāk, Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības (EMPL) ĢD, kas nodrošinās koordināciju ar dalībvalstīm un dažādām ieinteresētajām personām.

2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu

Kontrole iekļaujas EMPL ĢD iekšējā kontroles sistēmā. Uz šīm jaunajām darbībām attieksies tāda pati pieeja risku identificēšanai un mazināšanai.

2.2.3. Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)

Kontrole iekļaujas EMPL ĢD iekšējā kontroles sistēmā. Šīs jaunās darbības radīs nebūtiskas papildizmaksas saistībā ar kontroli ģenerāldirektorāta līmenī.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

Komisija nodrošina, ka, īstenojot saskaņā ar šo lēmumu finansētas darbības, Savienības finansiālās intereses tiek aizsargātas, piemērojot aizsargpasākumus pret krāpšanu, korupciju un jebkādam citām prettiesiskām darbībām, veicot efektīvas pārbaudes un atgūstot nepamatoti izmaksātās summas, kā arī, ja ir atklāti pārkāpumi, piemērojot iedarbīgus, samērīgus un preventīvus sodus. Saistībā ar šo lēmumu Komisija var veikt pārbaudes un verifikāciju uz vietas saskaņā ar Padomes 1996. gada 11. novembra Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96 par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienību finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām. Vajadzības gadījumā izmeklēšanu veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1999. gada 25. maija Regulu (EK) Nr. 1073/1999 par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF).

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

- Esošās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr.	Dif./nedif. 59	no EBTA valstīm ⁶⁰	no kandidātvalstīm ⁶¹	no trešām valstīm	Finanšu regulas 21. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē
		Dif./nedif	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ
2.a	07.020502 – ESF – operacionālā tehniskā palīdzība – finansējums no <i>REACT-EU</i>	Dif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ
2.a	07.010101 – atbalsta izdevumi ESF+ – dalīta pārvaldība	Nedif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ
2.a	07.010101 – atbalsta izdevumi ESF+ – dalīta pārvaldība – finansējums no <i>REACT-EU</i>	Nedif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ

⁵⁹ Dif. – diferencētās apropriācijas, nedif. – nediferencētās apropriācijas.

⁶⁰ EBTA – Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

⁶¹ Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

Turpmāk minētās programmas un budžeta pozīcijas ir indikatīvas. Atbilstošs finansējums tiks noteikts finansējošo programmu budžetā saskaņā ar piemērojamajiem finansiālajiem noteikumiem.

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas
- Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas darbības apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Nr.	2.a izdevumu kategorijā “Kohēzija, noturība un vērtības”
--	-----	--

<i>EMPL</i> ĢD			2022	2023	2024	2025	2026	KOPĀ
○ Darbības apropriācijas								
Budžeta pozīcija 07 02 05 02	Saistības	(1a)	8,500	0,500	0,300	0	0	9,300
	Maksājumi	(2a)	0	3,600	1,920	3,660	0,120	9,300
	Saistības	(1b)						
	Maksājumi	(2b)						
	Saistības	(1c)						
	Maksājumi	(2c)						

○ KOPĀ darbības apropriācijas	Saistības	1a+1b+1c	8,500	0,500	0,300	0	0	9,300
	Maksājumi	2a+2b+2c	0	3,600	1,920	3,660	0,120	9,300

• Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem	2022	2023	2024	2025	2026	KOPĀ
---	------	------	------	------	------	-------------

Budžeta pozīcija 07 01 01 01	Saistības/maksājumi	(3)	0,108	0,443	0,158			0,710
Budžeta pozīcija 07 01 01 01 – <i>REACT-EU</i>	Saistības/maksājumi	(3)	0,000	0,506	0,000			0,506
○ KOPĀ <i>EMPL</i> ĢD apropriācijas	Saistības		8,608	1,449	0,458			10,516
	Maksājumi	2a+2b +2	0,108	4,549	2,078	3,660	0,120	10,516

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	7	“Administratīvie izdevumi”
--	----------	----------------------------

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2022	2023	2024	2025	2026	KOPĀ
<i>EMPL</i> ĢD							
○ Cilvēkresursi		0,125	0,502	0,084			0,711
○ Citi administratīvie izdevumi			0,017				0,017
KOPĀ <i>EMPL</i> ĢD	Apropriācijas	0,125	0,519	0,084			0,728

KOPĀ daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	(Saistību summa = maksājumu summa)	0,125	0,519	0,084			0,728
---	---------------------------------------	-------	-------	-------	--	--	--------------

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2022	2023	2024	2025	2026	KOPĀ
--	--	------	------	------	------	------	------

KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 1.-7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Saistības	8,734	1,968	0,542			11,243
	Maksājumi	0,234	5,068	2,162	3,660	0,120	11,243

3.2.2. *Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām*

Saistību apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Norādīt mērķus un iznākumus	↓	Veids 62	Vidējā s izmak sas	2022		2023		2024		2025		Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)				KOPĀ			
				IZNĀKUMI														Kopējais daudz ums	Kopējās izmaksas
				Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izmak sas		
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 1 ⁶³ ...																			
- Iznākums	Komu nikācij as kampa ņa	7,000	1	7,000													1	7,000	
- Iznākums	Komisi jas pasāku mi	1,500			5	0,300											5	1,500	

⁶² Iznākumi ir attiecīgie produkti vai pakalpojumi (piemēram, finansēto studentu apmaiņu skaits, uzbūvēto ceļu garums kilometros utt.).

⁶³ Kā aprakstīts 1.4.2. punktā "Konkrētie mērķi".

– Iznākums	Prezidentvalsts rīkotie	0,500			3	0,167											3	0,500
– Iznākums	Izvērtējums	0,300					1	0,300									1	0,300
Starpsumma – konkrētais mērķis Nr. 1																		
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 2...																		
– Iznākums																		
Starpsumma — konkrētais mērķis Nr. 2																		
KOPSUMMAS			1	7,000	8	2,000	1	0,300									10	9,300

3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvās apropriācijas
- Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:
- miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2022	2023	2024	2025	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)	KOPĀ
--	------	------	------	------	---	------

Daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA							
Cilvēkresursi	0,125	0,519	0,084				0,711
Citi administratīvie izdevumi		0,017					0,017
Starpsumma – daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA	0,125	0,519	0,084				0,728

–

Ārpus ⁶⁴ daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS							
Cilvēkresursi	0,108	0,949	0,158				1,216
Pārējie administratīvie izdevumi							
Starpsumma – ārpus daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	0,108	0,949	0,158				1,216

–

KOPĀ	0,234	1,468	0,242				1,948
-------------	--------------	--------------	--------------	--	--	--	--------------

- Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvu izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

⁶⁴ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās BA pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

3.2.3.1. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi
- Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:
- Aplēse izsakāma ar pilnslodzes ekvivalentu

	2022	2023	2024	N+3 gad s	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)		
○ Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)							
20 01 02 01 (Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības)	3	3	0,50				
20 01 02 03 (Delegācijas)							
01 01 01 01 (Netiešā pētniecība)							
01 01 01 11 (Tiešā pētniecība)							
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)							
○ Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu FTE)⁶⁵							
20 02 01 (AC, END, INT, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)							
20 02 03 (AC, AL, END, INT un JPD delegācijās)							
07 01 01 01 ⁶⁶	– galvenajā mītnē	7	7	5			
	– delegācijās						
01 01 01 02 (AC, END, INT – netiešā pētniecība)							
01 01 01 12 (AC, END, INT – tiešā pētniecība)							
Citas budžeta pozīcijas (norādīt) 07 01 01 01 NGEU	0	8	0				
KOPĀ	10	18	5,50				

- **XX** ir attiecīgā politikas joma vai budžeta sadaļa.
- Nepieciešamie cilvēkresursi tiks nodrošināti, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.
- Veicamo uzdevumu apraksts:

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	Formulē un ar citiem dienestiem koordinē Eiropas gada darba plānu; sagatavo darba uzdevumu pakalpojumu un iepirkuma līgumiem un seko atlases procesam; nodrošina iestāžu savstarpējo koordināciju; sagatavo informatīvus ziņojumus un runas Komisijas loceklim un ģenerāldirektorātam; nodrošina informāciju preses darbam; seko retrospektīvai izvērtēšanai.
Ārštata darbinieki	

⁶⁵ AC – līgumdarbinieki, AL – vietējie darbinieki, END – valstu norīkotie eksperti, INT – aģentūru darbinieki, JPD – jaunākie eksperti delegācijās.

⁶⁶ Ārštata darbiniekiem paredzēto maksimālo summu finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām BA pozīcijām).

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

Priekšlikuma/iniciatīvas finansēšanai:

- X priekšlikums sader ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu
- pilnībā pietiek ar līdzekļu pārvietošanu daudzgadu finanšu shēmas (DFS) attiecīgajā izdevumu kategorijā
- jāizmanto no DFS attiecīgās izdevumu kategorijas nepiešķirtās rezerves un/vai īpašie instrumenti, kas noteikti DFS regulā
- jāpārskata DFS

3.2.5. Trešo personu iemaksas

Priekšlikums/iniciatīva:

- X neparedz trešo personu līdzfinansējumu
- paredz trešo personu sniegtu līdzfinansējumu atbilstoši šādai aplēsei:

Apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	N gads ⁶⁷	N+1 gads	N+2 gads	N+3 gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)			Kopā
Norādīt līdzfinansētāju struktūru								
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas								

⁶⁷ N gads ir gads, kurā priekšlikumu/iniciatīvu sāk īstenot. Aizstājiet "N" ar paredzēto pirmo īstenošanas gadu (piemēram, 2021). Tas pats attiecas uz turpmākajiem gadiem.

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

- X Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus.
- Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:
  - pašu resursus
  - citus ieņēmumus
  - Atzīmējiet, ja ieņēmumi ir piešķirti izdevumu pozīcijām

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta pozīcija:	ieņēmumu	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme ⁶⁸					
			N gads	N+1 gads	N+2 gads	N+3 gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)	
..... pants								

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgās budžeta izdevumu pozīcijas.

Citas piezīmes (piemēram, metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).

⁶⁸ Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.